

MARIJA PODGORNİK:

»Šola je moja velika ljubezen«

Že na prvi pogled je na njej nekaj ljubeznivega, prijaznega in materinskega. Govori mirno in tiho in kaže, da je še tako bučen živ-zav ne spravi iz tira. To je Marija Podgornik, predmetna učiteljica zgodovine na OŠ dr. Vita Kraigherja. Za katedrom stoji že 17 let, od tega je dve leti preživela na OŠ Maks Pečarja na Črnučah.

»Sem razredničarka 5. a razreda,« pove med živzavom svojih učencev in učenk. Hkrati je tudi mentorica pionirske organizacije na šoli, ki bo v letošnjem šolskem letu praznovala visok jubilej – 50 let. Temu primerno ta šola tudi izgleda. Potrebnovala bi nekaj močnih denarnih injekcij, da bi pobelili vsaj zelo obledele stene in popleskali razcvetela okna. »No, na srečo bomo letos pričeli graditi vsaj novo telovadnico,« je veselo povedala. »Telesna vzgoja oziroma gibanje je za naše otroke, ki so v celodnevni šoli – torej v glavnem cel dan v zaprtih prostorih, še kako pomembno.«

Pa tudi njihovi razredi so zelo natrpani. Zakaj? Če bi uvedli dvoizemski pouk, ki je med starši in učenci zelo neprijateljen, bi morali ukiniti celodnevno šolo in tudi za interesne dejavnosti, ki jih imajo na šoli res precej, bi zmanjkalo prostora.

Ko se takole kasneje sami pogovarjava v sobi ravnateljice, mi pove, da jo boli srce, ko vidi, kako se prav vsi učenci pulijo in gulijo v glavnem le za ocene in to predvsem zaradi usmerjenega izobraževanja, saj grejo naprej lahko le najboljši (beri: odličnjaki). Žal pa ima ta sistem eno napako. Ocena namreč navadno še zdaleč ni merilo za znanje. Poleg tega pa nekoga puberteta vrže prej kot drugega. Zdi se ji, da so učenci tudi preobremenjeni z različnimi dodatnimi dejavnostmi. Starši jih silijo v vse mogoče tačaje. Potem jim vse to ni v veselje, ampak v breme.

»Sicer pa se učitelji preveč ukvarjamo z birokracijo. Na stotine listkov in lističev moramo popisati in oddati različnim ustanovam. Če bi te ustanove med sabo sodelovale, bi imeli mi učitelji veliko manj dela. In sploh se tudi sprašujem, če komu sploh koristijo te gore podatkov, ki jih vsi zahtevajo od nas. Mislim, da bi bili vsi bolj srečni, če bi bilo administriranje manj, saj bi se med tistim časom lahko posvetili našim otrokom in se z njimi, če že drugega ne, vsaj sproščeno pogovarjali.«

EDO BOŠTELE:

»Niti proslavljanje ni več kot včasih«

Med orodjem, stroji in pločevino, ki bo kmalu uredila svoj namen v ventilatorjih, sva poklepeta. Kolikor se je to dalo hrupu navkljub, z EDOM BOŠTELETOM, skupinovodjo na oddelku ventilatorjev, v tozdu Klimat delovne organizacije IMP. Edo, izučeni stavbeni klepar, dela na tem mestu že četrto stoletje. Petindvajset let dela pa mu je prineslo tudi marsikatero človeško izkušnjo, saj je bil med drugim v delavskem svetu, v odboru za medsebojna delovna razmerja, v disciplinski komisiji. Čeprav se o tem ne govori preveč, ali vsaj ne zadosti, nas, po mnenju sogovornika, na delu in v zasebnem življenju najbolj pesti alkoholizem. In zakaj o njem vztrajno molčimo? Zato vendar, ker je lastne napake najtežje razkrinkati. Če pa o tej težavi le kje spregovorijo, diskusijo ponavadi na koncu zalijejo s kozarčkom, da bolj drži. Druga pomanjkljivost, ki jo vztrajno ponavljamo, je še vedno premajhno vrednotenje proizvodnega dela. Delavci v kovinski stroki zaslužijo pri njih okoli 50 tisočakov mesečno. Z občasnimi dobički pa si človek ne mora kaj prida pomagati, saj je treba računati, obleko in hrano plačevati vsak mesec. »Svoji hčerki ne bi nikoli priporočil dela v proizvodnji. Je še vedno preveč zapostavljeno,« pravi Edo Boštela. Sicer pa je s svojo delovno organizacijo zadovoljen. Tozdu Klimatske naprave trenutno dobro »stoji«, delo je zagotovljeno, dohodki so približno takšni kot drugje, zelo pohvalno pa je, da so prevzeli vod-

stvo tozda mladi, sposobni ljudje. Res bi lahko še izboljšali odnos do dela, kar pomeni, da bi lahko več naredili pa tudi beseda starejšega delavca ali mojstra bi lahko več veljala med mladimi. »Toda saj nikjer ni več tako kot včasih,« je razmišljal sogovornik. Cene in vrednost dinarja sta nam ušla z vajeti – vsak v svojo smer. Nobene gotovosti ni več, človek ne ve več, kaj bo lahko z današnjim zaslužkom jutri kupil. »Ali je potem sploh čudno, da tudi proslave niso več, kot so bile včasih,« je nostalgичno dodal Edo Boštela. Včasih so znali za dan republike pri plači dobiti kakšen dinar, sindikat je plačal zakusko, proslavljali so v gostilni. Danes pa – v stabilizaciji – še za milo ni denarja. »Saj delavci smo za varčevanje, ampak varčujemo povsod in pri vsakem!«

DR. HELENA GROŠELJ:

»Vsak je sam svojega zdravja kovač«

»Bolj sem pripravna za delo, kot za pogovore,« se je nasmehnila zobozdravnica HELENA GROŠELJ, specialistka za parodontologijo in ustne bolezni in vodja zobozdravstvenega dispanzerja za Bežigradom, ko sva se začeli pogovarjati. A ker je v našem zobozdravstvu tem za pogovor toliko, kot imamo lukenj v zobeh, je tudi najin pogovor hitro stekel. V bežigradskem zdravstvenem domu je zaposlena že petnajst let. Največja sprememba, ki je opazna v tem času, je močno povečano število Bežigradčanov, zobozdravnikov pa je vsa ta leta ostalo še vedno enako – premalo. Res je, da so se med tem moči malo pomladile, a še kakšen zobozdravnik sploh ne bi bil odveč. To bi potrdila tudi dolga lista čakajočih in tistih, ki vsak dan »predejo čas« v čakalnici.

Seveda so glavna ovira za odpiranje novih delovnih mest pretesni prostori in pretanek kos zdravstvene pogače, ki ga prejme bežigradska občina. Tu so tudi zelo utesnjeni normativi, ki zdravnikom in pacientom komajda dovolijo udahniti sapo med pogovorom. Ste vedeli, da mora zobozdravnik opraviti zalivko s pregledom in vrtnanjem vred v petnajstih minutah? Težakško, a sicer filigransko delo zobozdravnikov otežuje tudi turnus. Najhujše je, kot meni dr. Helena Grošelj, popoldne, saj si ljudje zaradi delovnih obveznosti zelo težko privoščijo dopoldanske skoke k zobozdravniku. Ker je njihov kolektiv predvsem ženski, morajo upošte-

vati, da so zobozdravnice tudi matere in gospodinje, ki si kakšne posebne pomoči doma ob zdajšnjih osebnih dohodkih ne morejo privoščiti. In kolikšni so osebni dohodki? V povprečju okoli 70 tisočakov. Dr. Grošelj je zato prepričana, da bi višji osebni dohodki pomenili tudi motivacijo za še večjo učinkovitost in boljše delo.

A da ne bi zgolj tarnali, zapišimo še, da je bežigradska zdravstveni dom napravil v zadnjih letih velik napredek v preventivnem zobozdravstvenem varstvu in svetovanju v vrticih, šolah in v ordinacijah samih. »Čeprav je preventiva na videz draga, se v daljšem času zagotovo obrestuje,« je menila zobozdravnica. »S pravilnim in rednim čiščenjem ter s skrbjo za zobe prevzamajo ljudje velik del odgovornosti za polne čakalnice tudi na svoja pleča, saj je nenazadnje le vsak svojega zdravja kovač!«

POLONA MILEK-MATOŠA:

»Nehvaležno delo, pa ga imam rada.«

Razumevanje sočloveka in spoštovanje njegove osebnosti, natančnost in vestnost, poštenost in potrpežljivost ter smisel za sodelovanje so osebnostne lastnosti, ki jih mora imeti socialni delavec. Polona Milek-Matoša (24), socialna delavka, ki skrbi za obrobna območja občine v krajevnih skupnostih Tomačevo-Jarše, Sents Jakob-Podgorica in Beričevo-Brinje pa je še povrh vzgojiteljica in svetovalka ljudem in družinam, ki rabijo socialno pomoč. Ima resnično nagnjenje in ljubezen do tega dela.

Pravi: »To je zelo nehvaležno delo, ki ga imam rada. Ljudje pričakujejo veliko več od nas, kljub temu, da je zelo težko vsem priskrbeti odgovarjajočo socialno pomoč. Nekateri se razburjajo, arogantno in agresivno se obnašajo, grozijo.«

Kateri problemi so najbolj pereči na območju, ki ga pokrivate?

»V Tomačevem, na primer, živi več ljudi v barakah kot je starih in onemoglih. Sprašujem se kako ljudje sploh živijo pasje življenje v teh starih barakah brez higienskega minimuma. Vem, da so se sami in prostovoljno odločili za to, vedeli so kaj jih čaka. Skušamo jim pomagati, da dobijo človeku primerne bivalne prostore, solidarnostna stanovanja... Ob slabih higienskih razmerah so še problemi z alkoholiki. Zanimivo je, da je večina žensk zaposlenih, moški pa posto-

pajo in pijančujejo, družine razpadajo, trpijo pa največ otroci.«

Kaj pa v drugih krajevnih skupnostih?

»Ljudje na vasi živijo bolj sproščeno, po nekakšnih nepisanih pravilih, v dobrososedskih odnosih in prav rada zahajam med nje. Sprostim se ob delu, spoštujem moje delo, čutim, da sem dobrodošla.«

Prostega časa Polona nima veliko.

»Rada berem, imam vrt, z mojim sva se odločila, da zidava hišo in to nama bo še dodatno odvzemalo prosti čas.«

In kdaj ste najbolj zadovoljna?

»Srečna sem, če vidim, da si je neka družina ob mojem prizadevanju opomogla.«

FRANCE JERŠIN:

»Se bo našel kakšen dinar za mlade?«

Pravzaprav človek v tem našem potrošniškem svetu sploh ne more verjeti, da še žive ljudje kot je France Jeršin, sicer tiskar v ČGP Delo, tozdu Knjižni in komercialni tisk. Nekdo je bil tudi amaterski igralec, pevec, muzikant. Sedaj pa – zastrupljen s kulturo in zagledan v mlade glavoce – pripravlja nedeljske matinee v veliki dvorani krajevnih skupnosti Stadion.

V prvi polovici leta jih je brez pravega hrupa in pompa spravil pod streho kar 12. Navadno so nastopali lutkovne skupine osnovnih šol in sicer brezplačno. Franc Jeršin se je dometil za gostovanje, poskrbel je za dvorano in za njeno čiščenje. Na prvo predstavo je prišlo 75 otrok, na drugo že 93, potem jih je bilo vedno od 100 do 150. Prihajali so otroci iz vseh koncev Bežigrada, pa tudi s Črnuč in Šiške, kar kaže, kako željni so naši otroci predstav v bližini doma.

To pa še ni vse. Po končani predstavi je tudi kviz. Na predstave vabi Franc Jeršin predvsem otroke do četrtega razreda. Zanje so učiteljice osnovnih šol pripravile vprašanja za kviz. Nagrade – vsakič deset – bodo dobili tisti, ki se bodo najbolje odrezali. Knjige za nagrade prispevata založba Delavska enotnost in ČGP Delo. Če pa bi radi tudi vi kaj darovali, potem pokličite Franca Jeršina domov na telefon 311-997. Če ste mentor ali mentorica kakšne dobre dramske skupine na osnovni šoli ali pa vo-

dite lutkovno skupnico, potem bi tudi vi lahko nastopili na Staničevi 41.

In tu se še ne konča dejavnost Franca Jeršina. Navadno še sam spiše vabila in jih raznosi po krajevnih skupnostih, po šolah in vrticih. To je skratka človek, pridna in tiha garaška mravlja v ozadju, ki še ni bila deležna zares zaslužene pohvale, ki mu gre.

»Človeka boli srce, ko vidi mlade, ki se zbirajo v bifejih. Zakaj jim ne bi mi česa pripravili? Začeli smo z najmlajšimi, na vesti pa mi težijo tudi starejši. Morda bomo zanje v okviru našega DPM organizirali ob nedeljah popoldne ples. Vse pa je seveda odvisno od tega, kako bodo ljudje naklonjeni našemu delu in če se bo za mlade, ki so bojda naše največje bogastvo, našel kakšen dinar,« je povedal malce grenko.

ANICA ČAMPA:

»Pišemo nekaj, delamo drugače«

»V več kot štirih desetletjih izgradnje naše Jugoslavije, socializma, samoupravljanja in medčloveških odnosov, nismo v nobenem dokumentu pozabili zapisati, da hodijo dolžnosti v korak s pravicami. Žal pa v praksi velikokrat ni tako.« S to mislijo sva začeli pogovor z ANICO ČAMPA, direktorico Poslovne skupnosti drobnega gospodarstva Magos. Anica Čampa, ki je – mimogrede istih let kot socialistična Jugoslavija, je ena redkih direktoric za Bežigradom. V 25. letih delovnih izkušenj se je neprestano soočala z omenjenim spoznanjem in to jo je motilo. Ljudje zahtevajo najprej dobro plačilo in šele nato so pripravljene (dobro) delati. Ali ni to sprto s pametjo in nenazadnje s poštenostjo? Sama se je vedno držala načela, da je treba vsako plačilo najprej zaslužiti z delom. Razpeta med domom in službenimi dolžnostmi je vrsto let tudi študirala ob delu. In ker se je kot, vsaka dobra mati, odločila, da dom ne sme trpeti zaradi osebnih želja, so šle za študij noči. Kljub temu je končala Ekonomsko fakulteto v Ljubljani v rednem roku. Poleg osebne vztrajnosti in volje pa je pogojevala takšen uspeh tudi delitev dela v družini. Takšna organizacija dela je še toliko pomembnejša dandanes, ko je večina žensk zaposlenih.

Pravzaprav je pol rezultatov, če ne še več, doseženih že z dobro organizacijo. To velja tudi za delo

upravnih organov, ki jih ljudje velikokrat etiketirajo za »birokratske«. Anica Čampa, ki je vrsto let delala tudi na bežigradskem občinskem komiteju za družbenoekonomske odnose, meni, da je naša občina v odnosu do krajana napravila velik korak naprej. Ljudje ne odhajajo urejat svojih zadev s strahom. Posluš za težave in pripravljenost na pomoč sta presegla ozke paragrafske meje, ki jih narekujejo zakoni.

Vendar se, kot je menila naša sogovornica, na vseh področjih še ne moremo pohvaliti s takšno širino misli in dejanj. Drobnemu gospodarstvu dajemo na papirju in v neobveznih govorih vso podporo. V praksi pa nas je še vedno obrtnikov strah. S takšnim mišljenjem in predvsem z nestimulativno davčno politiko izgubljam dinarje in devize. Skratka: tu še vedno pišemo eno in delamo nakaj drugega.

do paralele

marketing inženiring založništvo

ljubljana, samova 9 p.p. 302 telefon 314 567
wolfova 8 telefon 216 303

ČESTITAMO VSEM OBČANOM ZA DAN REPUBLIKE

LEP GRADBENO PODJETJE BEŽIGRAD LJUBLJANA - PODMILŠČAKOVA 24

Čestitamo vsem občanom za dan republike.

Specializirani smo za vzdrževalna dela, adaptacije stanovanjskih, poslovnih in industrijskih zgradb ter usluge s področja gradbeno obrtniških del. Opravimo tudi manjše industrijske in stanovanjske novogradnje. Tozdu Servise dejavnosti nudi vsem graditeljem grobo malto, acetilensko apno, gotovo armaturo po prirešenih načrtih in betonskih mešanici. Z nabavo polizdelkov je gradnja hitra in poceni. Vse informacije dobite po telefonu 371-421 ali 373-061.